No. 185. 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 4 en 5 Augustus.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BELGIE.

BRUSSEL, den 2den Augustus.

De Koningin der Franschen wordt heden te Brussel terug gewacht.

— De leden van den senaat zijn nogmaals niet in genoegzaam getal opgekomen om te kunnen vergaderen. De president heeft de opgekomen leden uitgenoodigd, zich tegen den avond te vereenigen, voor het benoemen eener deputatie om den koning te gaan gelukwenschen.

— De Vlaamsche Courant te Gent uitkomende vermeldt, dat er geen regterlijke vervolgingen zullen plaats hebben tegen de militairen, die zich nu laatstelijk aan buitensporigheden hebben schuldig gemaakt, maar zij alleen eenige dagen arrest zullen krijgen.

— Men herinnert zich dat de heeren *Voortman*, *Steven*, enz. in der tijd het stedelijk bestuur van Gent voor de regtbank van eersten aanleg hebben gedagvaard, ten einde vergoeding te bekomen voor de bij de plunderingen in 1831 aan hunne eigendommen toegebragte schade en verliezen. Het stedelijk bestuur heeft begrepen dat de commissie van openbare veiligheid, die te dier tijd wederregtelijk het bestuur uitoefende, ook voor de gepleegde buitensporigheden verantwoordelijk was en dus niet zij, maar wel gezegde commissie voor de regtbank moest geroepen worden. Deze laatste heeft thans uitspraak gedaan en verklaard, alhoewel de onwettigheid van het door meergemelde commissie uitgeoefend gezag erkennende, dat het stadsbestuur niet genoegzaam geautoriseerd was, om de leden dier commissie in regten te betrekken.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 31sten Julij.

Volgens de ministeriele dagbladen heeft men het alleen aan de waakzaamheid der politie te danken, dat de revolutie-dagen zonder eenige ongeregeldheid zijn voorbij gegaan. Onder anderen leest men deswegens in het *Journal de Paris* de volgende bijzonderheden:

» Uit een naauwkeurig onderzoek is het ten stelligsten gebleken, dat indien het geroep van » *weg met de forten*" bij de menigte zoodanigen weerklank had gevonden, dat daardoor onder de nationale garde de geringste verwarring ware gebragt, zulks de voorbode tot eenen volkomen opstand zoude geweest zijn. De onderscheidene afdeelingen der maatschappij *van de regten van den mensch* waren alle vergaderd. Op onderscheidene punten had men wapenen en krijgsvoorraad bijeen gebragt. Valsche berigten, onder anderen van den dood des konings, zouden in weinige oogenblikken door de hoofdstad verspreid zijn; in een woord, alles was met de meeste zorg voorbereid. Intusschen was het bestuur waakzaam en werden de zamenzweerders naauwkeurig gadeslagen. Onderscheidene hoofden zijn in hechtenis genomen. Vooral had men zorg gedragen om door gepaste maatregelen de magazijnen van wapenen tegen de rustverstoorders veilig te stellen. Deze laatste voorzorg heeft tot eene gewigtige ontdekking geleid. Een der voornaamste wapenfabrieken der hoofdstad was met eene belangrijke leverantie van geweren voor het gouvernement belast. Deze geweren moesten dagelijks naar het depôt der artillerie, of naar de vestingen, waarheen zij bestemd waren, worden afgezonden. Sints eenigen tijd had men opgemerkt, dat die verzending niet geregeld voortging; waarop de agent der fabriek, de heer *Parardel*, deswegens ondervraagd werd en niet anders dan zeer onvoldoende redenen kon bijbrengen. Toen men nu voor twee dagen bij hem eene huiszoeking deed, vond men behalven een aantal geweren, ook een voorraad kruid, en pas gegoten kogels, waarvan de vorm zelfs nog warm was. De heer *Perardel* is daarop in hechtenis genomen, met onderscheiden personen, die met hem in betrekking stonden, onder anderen vijf leerlingen der Polytechnische school. Bij anderen heeft men dergelijke doch minder belangrijke ontdekkingen gedaan.

» Alle deze maatregelen zijn met zoo veel voorzigtigheid genomen, dat de rustverstoorders den moed geheel is benomen. Maar men kan zich geen denkbeeld maken van de zonderlinge geestdrijverij die eenige dier ongelukkigen bezielde. Een hunner onder anderen, zeide aan zijne vrouw een laatst vaarwel, even of hij op nieuw naar eene barricade van St. Mery op weg ging. » Indien ik kom te vallen, wil ik niet, dat mijne beide kinderen onder de dwingelandij leven; werp ze in het water, zoodra gij zeker van mijnen dood zijt."

Overigens is de geest der bevolking tusschen de dagbladen van onderscheiden kleur nog steeds een onderwerp van verschil.

— Te Limoges heeft de aankomst van den nieuw benoemden prefect, den heer Allouarges, tot ernstige ongeregeldheden aanleiding gegeven. Eene bende rustverstoorders heeft, zoo het schijnt, dien ambtenaar bij zijne inkomst in de stad met allerlei beleedigingen zelfs met baldadigheden begroet. De nationale garde, daarheen opgeroepen, is niet in de wapenen gekomen, terwijl de linietroepen met geweld de menigte hebben uiteen gedreven, en daarbij onderscheidene personen gewond.

Ook te Rouaan is op een der feestdagen de rust eenigzins gestoord.

— Het koninklijk gezin vertrekt morgen naar Neuilly, en weinige dagen later, zegt men, zal de koning met den hertog *van Orleans* een uitstap naar Cherbourg ondernemen.

— De fondsen waren heden (31 *Julij*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 104,30; op tijd 104,20; de 3 pCt. kont. 77; op tijd 76,95; Naprenten kont. 90,80; Sp. perpet. kont. en op tijd 71; 5 pCt. kont. 43⅝, op tijd 43¾; Cortes niet genoteerd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den Augustus.

Naar men verneemt zullen eerlang aan de Staten-Generaal eenige wijzigingen worden voorgedragen in het wetboek van koophandel.

— Te Zevenaar moet op heden de plegtige inwijding van de aldaar nieuw gebouwde Israelitische kerk plaats hebben. Zijn Hoog-Eerw. de opper-rabbyn van Zwolle heeft zich te dien einde derwaarts begeven.

— Uit de verklaringen in de registers van den burgerstand te Rotterdam, opgenomen van den 16den tot en met den 31sten Julij, blijkt van de geboorte van 111 kinderen, van het overlijden van 678 personen en van het huwelijk van 29 paren, daarenboven zijn voorgesteld 14 levenlooze kinderen.

— Het *Journal d'Anvers*, in eene redenering voor eenige dagen over de handelingen der conferentie, gezegd hebbende, dat hij het beginsel en de invordering van een tolregt op de Schelde voor onvermijdelijk hield, heeft zich daarmede een uitval van den brusselschen *Courrier* op den hals gehaald, als die op dit zeggen hoogdravend vermeent te moeten uitroepen: » Zoo dit de belangen van Antwerpen en Belgie heeft voor te staan, dan begrijpen wij er niets van." — Het Antwerpsch blad beantwoordt heden zijn' brusselschen ambtgenoot in dezer voege: « Ja, wij beschouwen het beginsel van een tolregt op de Schelde als genoegzaam onvermijdelijk. Waarom? omdat zulks, naar ons gevoelen, van zelven volgt uit het 9de artikel van het traktaat van 15 november, buiten ons gesloten, maar door onze staatslieden aangenomen, en waartegen wij te vergeefs onze stem verheft hebben. Antwerpen bewilligt niet; het protesteert uit alle magt, maar zal zich aan de slavernij der Schelde onderwerpen moeten, zoo als het zich aan de revolutie en hare gevolgen heeft moeten onderwerpen." Zijne vrees en meening berusten voorts op de zwakheid der belgische bestuurders, die eene schuld, zoo het vermeent, buiten evenredigheid met de verpligtingen van Belgie, aangenomen hadden; vooral zoo men daarbij in overweging nam, dat men voor meer dan 100 millioenen belgische domeinen had verkocht, terwijl het vorig bestuur daarvan nog het tiende deel niet vervreemd had.

— Niets bewijst meer, — las men gisteren in den *Messager de Gand*, — den ijver en zet medeburgers voor de dienst der burgerwacht, dan eene lijst die thans in de stad is aangeplakt geworden. — Daarbij worden, bij hunne namen en voornamen, alleen voor de maand Mei, 47 deserteurs van het Gentsch bataillon, buiten nog de andere deserteurs van de vorige maanden, aangewezen.

— Van de Poolsche grenzen schrijft men, dat de keizer van Rusland, in weerwil van het tegengesproken berigt, in de eerste dagen van Augustus op reis gaan zal, om eene zamenkomst met den koning van Pruissen te hebben. Te Warschau werden toebereidselen gemaakt, om Z. M. bij hoogstdeszelfs doorkomst luisterrijk te ontvangen; de keizer werd voorts tegen het eind van Augustus te Petersburg terug verwacht.

— Met groote verontwaardiging leest men in brieven van de Russische grenzen, dat een tweede aanslag op het leven van den Keizer is gesmeed. Kort vóór de uitvoering is dezelve gelukkiglijk ontdekt geworden.

— Den 18den Julij is de kroonprins van Zweden te Christiania aangekomen, en heeft hij oogenblikkelijk de functien van onderkoning op zich genomen en nog dienzelfden avond aan den president der Storthing gehoor verleend.

— Een blad, dat in ons vaderland uitkomt, verwondert zich, dat ons gouvernement, in plaats van met de gevolmagtigden der vijf groote mogendheden te handelen, niet directelijk met de heeren *van de Weijer* en *Goblet* in aanraking komt, hetgeen zooveel zeggen wil, als: eerst de onafhankelijkheid van Belgie te erkennen, om daarna een traktaat te sluiten. Wij hebben reeds meermalen opgemerkt, hoe bedekt men het anders mag doen voorkomen, dat de redactie van bedoeld blad eene soort van vereering voor het Leopoldsche koningschap laat blijken. Waarschijnlijk zal aan dezelfde redactie het ook wonderlijk toeschijnen, dat Z. M. onze koning vorst *Leopold* met de geboorte van een mannelijken telg niet heeft laten komplimenteeren. Die het eene wil, wenscht ook het andere, en het laatste zou misschien wel geen van derzelver geringste wenschen zijn. Men zal in dien boek welligt denken: *Men kan niet weten, waarvoor het kind kan opgroeijen.*

— Het fransch ministerie heeft nu laatstelijk wederom nieuwe bewijzen gegeven, hoedanig het de grondbeginselen van *niet tusschenkomst* en *onzijdigheid* verstaat. Hoezeer het zich beijverd heeft, om aan dom *Pedro* geld, officieren en soldaten te bezorgen, is bekend. Maar wat gebeurt er nu? Eenige hoofdofficieren van het fransch leger, op pensioen of non-activiteit gesteld, vragen aan het ministerie verlof om in het leger van dom *Miguel* dienst te nemen, doch daar het fransch ministerie *onzijdig* wil blijven, wordt hun zulks ontzegd; – dat heet *non-interventie.*

— Onder menigvuldige naïviteiten van gelijke gehalte, stelt het fransch republikeinsch blad, *la Tribune des départements*, voor, om de doodstraf af te schaffen, doch de koningen en vorsten van die bepaling uit te sluiten, als welke, naar zijne meening, *allen* verdienen gehangen te worden; en daarna, een goed schrikbewind, (*une bonne terreur*) in t belang der vrijheid!! Wanneer het de *Tribune* aan voorzigtigheid ontbreekt, kan men haar niet ten laste leggen, dat zij *openhartigheid* mist. Welk een rustigen tijd staat ons te wachten!

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 31sten Julij.

Onder dagteekening van den 10den dezer meldt de *Algemeine Zeitung* uit Konstantinopel:

» Op den naamdag van den Russischen Keizer gaf graaf *Orloff* een prachtig feest, waarbij alle hooge beambten der Porte, de gezanten en voornaamste vreemdelingen tegenwoordig waren. Op het oogenblik, dat de gezondheid des Keizers gedronken werd, trad een adjudant van graaf *Orloff* binnen, met het berigt, dat het Egyptisch leger den Taurus was overgetrokken en Natolien ontruimd had; graaf *Orloff* deelde dit berigt dadelijk aan het gezelschap mede, er bij voegende, dat ook hij onmiddellijk met de Russische krijgsmagt het Turksch gebied zoude verlaten. Wetkelijk is dezen morgen het eskader, met de landingstroepen aan boord, van de reede van Bujukdere, naar de Zwarte zee vertrokken. Slechts een enkel oorlogsvaartuig is achter gebleven, om graaf *Orloff* over te brengen. Hoe lang deze hier nog zal blijven, is onzeker, doch indien alles rustig blijft zal waarschijnlijk zijn vertrek spoedig volgen. Intusschen vreest men, dat er thans eenige ongeregeldheden zullen voorvallen, die door het Russisch leger werden verhinderd. Men zegt dat de Sultan verzocht heeft, dat de graaf nog eenigen tijd in de hoofdstad mogt blijven, immers zoo lang de maatregelen tot algemeene rustherstelling waren genomen. In alle geval kon de Porte op den bijstand van Rusland rekenen, hetzij dat zij van buiten, of door binnenlandsche onlusten bedreigd werd. Sedert het vertrek der Russische troepen heerscht er eene ongewone vriendschap bij de Fransche en Engelsche legatien, en de vroegere spanning tusschen deze gezanten en den Russischen schijnt verdwenen. Intusschen stond lord *Ponsomby* nimmer in goede verstandhouding met graaf *Orloff.* Het Engelsch eskader is van de Dardanellen zuidwaarts gestevend. De admiraal *Hugon* ligt nog bij Smirna.

— Z. M. de Koning van Pruissen is den 26sten dezer te Dresden gepasseerd zich naar Töplitz begevende.

— In de zitting der Tweede Kamer der Wurtembergsche Standen van den 27sten dezer, heeft de afgevaardigde *Pfizer*, op nieuw de motie ontwikkeld, welke vooral tot de ontbinding der vorige kamer aanleiding gaf. Dezelve was strekkende om de grondwettige instellingen van het koningrijk, ten aanzien van de inbreuk die daarop door de Duitsche bondsvergadering zoude kunnen gemaakt worden, te waarborgen, door de bepaling, dat eenige artikelen der grondwet, met name die, welke over de afkondiging en uitvoering der bondsbesluiten, over de verandering en verklaring van wetten, over de verpligting tot wettige gehoorzaamheid de burgers opgelegd, handelen, niet anders dan met uitdrukkelijke goedkeuring der standen zouden kunnen worden ontwikkeld. — Voorts zoude men uitdrukkelijk den minister, die den een of anderen maatregel had ten uitvoer gelegd, daarvoor verantwoordelijk verklaren; den minister van buitenlandsche zaken de verpligting opleggen, om bij elken landdag de standen een volledig verslag der besluiten, door de bondsvergadering genomen, voor te leggen, en eindelijk het besluit op zijne vorige motie genomen, op nieuw bevestigen, immers voor, zoo ver hetzelve door de omstandigheden niet was vervallen. Dit voorstel is aan eene bijzondere kommissie in handen gesteld.

— Te Weenen is den 23sten Julij de volgende aanschrijving van de Regering in het Aarts-Hertogdom Oostenrijk beneden de Ens (Neder-Oostenrijk) bekend gemaakt:

» Toen twaalf jaren geleden de secte der Carbonari, die maatschappelijke orde in Italie met eene geheele omverwerping bedreigde, heeft Z. K. K. Majesteit, met het doel om Hoogstdeszelfs onderdanen voor de schadelijke leerstellingen en de verleiding der aanhangers dezer secte te waarschuwen, het even misdadig als gevaarlijk doel daarvan ter algemeene kennis doen brengen, opdat onervarene en ligtzinnige menschen, voor wie dit doel door de hoofden der secte zorgvuldig verborgen werd gehouden, daaromtrent beter ingelicht, van de deelneming aan het genootschap der *Carbonari* mogten worden afgehouden. Dezelfde vaderlijke zorg van onzen Vorst bewoog denzelven, om nu ook eenen gelijken maatregel te verordenen, ten aanzien van het geheime genootschap, dat zich in den jongsten tijd, onder de benaming van *Giovine Italia* (het jeugdige Italie) heeft gevormd, niet minder gevaarlijk is, en zelfs als een de *Carbonaria* nog overtreffend kwaad kan worden aangemerkt. De strekking van deze vereeniging is, om de bestaande regeringen en geheel de maatschappelijke orde omver te werpen. De middelen, waarvan zij zich bedient, zijn verleiding en zelfs sluipmoord, welke laatste door geheime Oversten, die eene soort van Veemgerigt vormen, wordt uitgesproken. Even gelijk het nu blijkbaar is, dat ieder, die dit doel, hetwelk met hoog verraad gelijk staat, gekend heeft, en desniettemin in het genootschap van het *Giovine Italia* getreden is, volgens § 52 van het strafwetboek aan hoog verraad schuldig is; alsmede dat ieder, die na met dit doel bekend te zijn geworden, den voortgang der vereeniging niet verhinderde, en nalict de leden daarvan aan te klagen, volgens §§ 53 en 54 van hetzelfde strafboek, medepligtig aan genoemde misdaad is geworden, en de door de wetten daartegen bepaalde straf op zich heeft geladen; zoo valt het ook in de oogen, dat, na het bekend worden der tegenwoordige verordening, niemand zich meer met zijne onwetendheid van het doel des genootschaps *Giovine Italia* zal kunnen verontschuldigen. Alle degenen die alzoo, van dit tijdstip af, in de genoemde vereeniging treden, of verder mogten nalaten om haren voortgang te verhinderen, en de leden daarvan aan te geven, zullen, volgens de bepalingen der §§ 52, 53, 54 en 55 van het strafwetboek, welke hieronder in haar geheel worden medegedeeld, gevonnisd worden. Ook is de § 56 van het genoemde strafwetboek, waarin de gevallen worden opgenoemd, in welke aan de ontdekkers van eenen aanslag tot hoogverraad algeheele straffeloosheid en geheimhouding wordt verzekerd, op het genootschap *Giovine Italia* van toepassing; weshalve die § hierbij evenzeer in haar geheel ter algemeene kennis wordt gebragt.

Weenen, den 21sten Julij 1833.

JOHANN TALATZKO, *Vrijheer van* GESTIEticz, *Voorzitter der Neder-Oostenrijksche Regering.*
JOHANN, *Vrijheer van* BARTENSTEIN, *Neder-Oostenrijksch Regeringsraad en Stads-hoofdman.*"

Bij dit stuk zijn de daarin aangehaalde paragraphen uit het strafwetboek gevoegd, volgens welke de schuldigen aan hoogverraad met den dood en de medepligtigen met levenslange gevangenis moeten worden gestraft. De § 56 heeft betrekking tot deelhebbers aan eene verbindtenis tot hoogverraad, die, berouw gevoelende, het bestaan daarvan aan de overheid ontdekken.

ENGELAND.

LONDEN, den 31sten Julij.

De derde lezing der bill omtrent de inkomsten der Iersche kerk is in de avond zitting van het Hoogerhuis van gisteren met 135 tegen 81 stemmen, doorgegaan, nadat vooral in sommige bepalingen daarvan nog veranderingen waren gebragt. Onder anderen is, op voorstel van den hertog van *Wellington*, nog bepaald, dat niemand lid van de commissie voor de kerkelijke zaken in Ierland zal kunnen zijn, die niet de protestantsche godsdienst belijdt. Dezelfde hertog heeft thans voor de derde lezing gestemd, op grond, dat voor de geestelijken der gevestigde kerk in Ierland, waaronder er waren die drie jaren achtereen hunne uit de tiende voortspruitende inkomsten niet hadden genoten, iets moest worden gedaan. Hij erkende evenwel, dat hij vele bepalingen der wet anders had gewenscht. De clausule, die weinige dagen geleden, tegen den uitdrukkelijken wil der ministers, in de wet is geslacht, is daarin gebleven. — In dezelfde zitting van het Hoogerhuis van den 30sten, heeft de markies van *Londonderry* weder het gedrag van het Engelsche ministerie ten aanzien der blokkade van de Portugesche kust door de vloot van donna *Maria* aangetast. Ook de hertog van *Sussex*, broeder des konings, heeft eenige scherpe aanmerkingen moeten verduren, omdat hij de vergadering had voorgezeten, die belegd was, om aan den kapitein *Napier* hulde te bewijzen. Men meende, dat dit ongepast was, nadat de regering, door het schrappen van dien zeeman op de lijst der Britsche zee-officieren, het bewijs had gegeven, dat zij zijn gedrag moest afkeuren. Lord *Grey* heeft zich weder beroepen op de stipte onzijdigheid, die Engeland ten aanzien van Portugal in acht nam, en die genoegzaam bleek uit de omstandigheid, dat zoo wel voor dom *Miguel* als voor dom *Pedro* in Britsche havens volk was aangeworven.

In het huis der gemeenten is gisteren avond, bij de behandeling van de 25ste clausule der bill betreffende de emancipatie der negerslaven in West-Indie, door den heer *E. Wilmot* de motie gedaan om, in plaats van 20 slechts 15 millioen p. st. voor schadeloosstelling te bepalen, zoo als ook het oorspronkelijk ontwerpen plan van Zr. Ms. ministers medegebragt; die motie heeft tot eene lange discussie aanleiding gegeven, zonder gisteren avond tot eene beslissing te komen.

Aan het bureau van buitenlandsche zaken hebben gisteren na middag de gevolmagtigde gezanten der vijf groote mogendheden, benevens de baron *Verstolk van Soelen* en de heer *Dedel*, op nieuw eene conferentie gehouden, welke hen gezamenlijk eenige uren achtereen heeft doen werkzaam zijn. Daags te voren waren de ministers der groote mogendheden insgelijks, echter zonder de hollandsche gevolmagtigden, ruim drie uren bijeen vergaderd geweest.

— De heeren *Verstolk* en *Dedel* hebben, volgens den *Morning Herald*, de eer gehad maandag bij HH. MM. te dineren en den avond te verblijven.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Te *Weenen* is eene parodie ten tooneele gevoerd op *Robert de Duivel*, getiteld: *Robert, de Wau Wau*. De muzijk, van SCUTTA, wordt gezegd regt vermakelijk te wezen, maar de woorden, gelijk het parodiën gewoonlijk gaat, worden door sommigen geestig, door anderen uiterst laf gevonden. — Onder de grootste virtuosen van *Duitschland* op de piano behoort Mejufvrouw EDER. Te *Berlijn* heeft zij zich onmiddellijk na KALKBRENNER doen hooren, en de uitbundigste blijken van goedkeuring mogen inoogsten. Onder anderen heeft zij de F dur Sonate van BEETHOVEN, onder eene algemeene toejuiching uitgevoerd, en wat het te zeggen is, BEETHOVENS muzijk voor een gemengd gehoor, eene algemeene toejuiching te doen te beurt vallen, kunnen kunstkenners beoordeelen. — Op den 30sten Junij is door den Werktuigkundige HOFMAN te *Dantzig* de eerste proefvaart gedaan met eene door hem uitgevondene Kunstboot. De uitslag is zeer voldoende geweest. Zonder zeilen, zonder stoom, zonder mast, door een tot nu toe onbekend werktuig in beweging gebragt, gleed het wonderbare vaartuig over de golven der Oostzee. — De te *Weenen* door GOUBEAUD vervaardigde Schilderij, voorstellende den dood van den Hertog *van Reichstadt*, zal door een der bekwaamste graveurs te *Londen* in 't koper worden gebragt. De afdrukken zullen bij inteekening *f* 60 kosten.

RUSLAND. — Uit *Odessa* verneemt men, dat in de nabijheid der stad, onlangs met het beste gevolg een Artesiaansche welbron is geboord, zijnde dit de eerste onderneming van deze soort in *Rusland*.

GRIEKENLAND. — De nieuwe Regering geeft zich veel moeite om het onderwijs te verbeteren, en letteren en wetenschappen te bevorderen. Op de scholen worden overal de werken der oude Grieksche schrijvers, met name die van PLATO, ingevoerd. — De Heer BOBLAIJE, die deel heeft genomen aan de Fransche expeditie naar *Moréa*, heeft eene der marmergroeven ontdekt, waaruit het in de oudheid zoo vermaarde Lakonische marmer gehaald werd, van 't welk men nog brokken aan de overblijfselen der oudheid vindt. De Heer BOBLAIJE heeft deswege verslag gedaan in eene memorie aan de Akademie der Wetenschappen te *Parijs*.

FRANKRIJK. — Den 20sten der vorige maand is te *Caen* het wetenschappelijke congres, 't welk daar bijeen komen moest, vergaderd geweest. Ongeveer 200 personen hadden zich derwaarts begeven, voor het meerendeel tot de departementen van *Normandije* behoorende. De overige waren gekomen van *Parijs*, *Rijssel*, *St. Omer*, *Dieppe*, *Angers*, *Poitiers*, *Blois* en *Tours*. Van vreemdelingen waren er slechts twee Engelschen. Het presidentschap der vergadering wilde men aan den Heer GUIZOT opgedragen hebben, doch deze Minister schreef uit *Parijs*, dat hij van zijnen post zich niet kon verwijderen, maar zich wel den titel van honorairen president wilde laten welgevallen, welke titel hem dan ook verleend werd. Het bestuur der vergadering werd vervolgens aan den abt DELARUE opgedragen; tot vice-presidenten werden benoemd de heeren A. LEPREVOST en JULLIEN van *Parijs*; tot algemeene secretaris, de Heer DE CAUMONT. Van de werkzaamheden der vergadering is tot nog toe niet gebleken. — Aan het Museum van *Perpignan* is dezer dagen ten geschenke gegeven een afgietsel van het schonderhoofd van den *Elephas meridionalis* (CUV.) waarvan het oorspronkelijke in de aangespoelde gronden van het departement *de l'Herault* gevonden is. Wanneer men dit gebeente in verhouding tot dat van het thans levend soort vergelijkt, dan vindt men dat de gestalte van het zoogdier, waartoe het behoort, eene hoogte van 20 à 25 voeten bereikt en eene daaraan geëvenredigde lengte en dikte gehad moet hebben. Dit kolossaal gedierte heeft, altijd berekend naar het gevonden schonderhoofd, 15,000 ponden moeten wegen en 800 à 900 ponden voedsel dagelijks gebruiken. Iets dergelijks wordt tegenwoordig op de aarde niet meer gevonden, want de groote Aziatische of Indische olijphant, *Elephas maximus*, (LINN.) bereikt zelden eene hoogte van 12 voeten. — In vrij hoogen ouderdom zijn drie mannen overleden, die elk in hunnen verschillenden kring van werkzaamheid hebben uitgemunt: de Heer MAFFIOLI, die den ouderdom van 80 jaren bereikte, en door onderscheidene werken over wetgeving en regtsgeleerdheid zich beroemd heeft gemaakt; de Heer P. H. LASALLE, vroeger mede-arbeider aan het *Journal de l'Empire* en schrijver van verscheidene werken over Statistiek en Staatshuishoudkunde, die in den ouderdom van 73 jaren overleden is; eindelijk een man van geheel andere werkzaamheden, maar in zijn vak uitmuntend, de oud-balletmeester van de groote Opera te [illegible] 69 jaren oud werd. Hij was een leerling van den vermaarden DAUBERVAL en vervaardiger van een groot aantal balletten.

ENGELAND. — De *Peacy-Society* of het Vrede-Genootschap, in den jare 1814 te *Londen* gesticht, met het oogmerk om de vredelievende grondstellingen der kwakers meer algemeen te maken, heeft voor eenige weken deszelfs 16de jaarlijksche verslag openbaar gemaakt. Dit Genootschap heeft talrijke navolgers gevonden; en in *Engeland* zelf hebben zich 28 hulpgenootschappen, in *Amerika* verscheidene uitgebreide vereenigingen tot hetzelfde doel, en voor eenige jaren ook eene te *Geneve* gevormd. Het genootschap geeft een Maandwerk uit, getiteld: *de Vrede-heraut*, waarin berigten voorkomen omtrent den uitslag van deszelfs vroome pogingen en aan de beginselen, welke het tracht te verbreiden, door voorbeelden uit den ouden en nieuwen tijd, kracht poogt bij te zetten. Vlugschriftjes, voor kinderen en de groote menigte ingerigt, worden tot hetzelfde einde uitgegeven, en daarvan zijn reeds tot hiertoe 550,000 exemplaren verspreid. De stijl en kleur dier geschriften hebben veel van die der Methodisten, die hierdoor het doel ook voor menschelijke pogingen volstrekt onbereikbaar stellen; [illegible] de werkzaamheden van het genootschap geenszins zonder nut. — [illegible] geschiedenis over KASPAR HAUSER is ook in 't Engelsch vertaald. — Te *Londen* verschijnt sedert eenigen tijd een Zondags-blad, 't welk, volgens de *Literary-Gazette* alles uitput, wat maar eenigzins de zeden bederven kan. Men hoopt dan ook, dat de voortzetting van het blad van regeringswege verhinderd zal worden. — De Paus heeft aan sir EDUARD THOMASON, tot een blijk van erkentenis voor de verdiensten, welke hij zich door zijne geleerde Ophelderingen der Heilige Schriften verworven heeft, een kostbaar geschenk gezonden. Het bestaat in het verwonderlijk fraai bewerkte mozaiekwerk, van *pietra dura*, hebbende meer dan 2 voeten in 't vierkant, 't welk voor eenigen tijd in de ruïnen van het paleis *Chignola* van LEO XII, gevonden is. — De Admiraal WIJNDHAM, onlangs te *Londen* overleden, heeft M.SS OBALDISTON, danseres van het Kings-theatre, tot algemeene erfgename gemaakt van zijn vermogen, 't welk eenige millioenen bedraagt. Men herinnert zich hierbij het gezegde van VESTRIS: D'une pirouette à la fortune il n'y a qu'un pas. — Onder de eigenheden van het Engelsche volk behoort ook de Verzamelings-manie. De Hertog VAN DEVONSHIRE heeft eene verzameling van meer dan 160,000 Engelsche, Fransche, Duitsche en Italiaansche tooneelaankondigingen; Lord MANCHESTER eene verzameling 500,000 visite-kaartjes, Lord WILSON eene verzameling van 100,000 fac-similes van beroemde mannen; Lady THORSON eene verzameling van 10,000 minne brieven, in het Engelsch geschreven; Sir BROUGHAM (een rijk advokaat) eene galerij van meer dan 12,000 miniatuur-portretten van beroemde vrouwen; Sir WILSON eindelijk eene verzameling van 2500 snuifdoozen.

NEDERLANDEN. — De onderscheiding, welke den Kapitein ter Zee J. C. RIJK is te beurt gevallen, van door Z. M. den Keizer van *Rusland* te zijn benoemd tot Ridder der orde van *St. Stanislaus*, is, naar men verneemt, deze verdienstelijke Zee-officier voornamelijk verschuldigd aan een uitgebreid verslag over het Zeewezen in verschillende Staten, door denzelve opgesteld ten verzoeke van den Admiraal Graaf VAN HEIDEN, die in 't verleden jaar het linieschip *de Zeeuw*, waarop de Heer RIJK bevel voerde, bezocht heeft. Dit verslag, 't welk zoo zeer de goedkeuring heeft weggedragen van den Keizer, en van den verdienstelijken Admiraal, die den Hollandschen Zee-roem ook in vreemde dienst zoo loffelijk handhaaft, is voornamelijk getrokken uit het rapport, door den Heer RIJK in 1826, na volbragte reis naar *Engeland* en *Noord-Amerika*, als Kommandant van Zr. Ms korvet POLLUX, aan ons Gouvernement ingeleverd. — De Heer VRUGT heeft Woensdag avond (31 Julij) te *'s Gravenhage* een Concert gegeven, en is door een aanzienlijk publiek niet alleen op het levendigst begroet, maar ook onder eene onbeschrijfelijke toejuiching aangehoord. Toen de verdienstvolle Zanger het Volkslied tot twee malen toe had doen hooren, was de geestdrift ten top gestegen en ieder in de grootste verrukking gebragt. — Op den 29sten Julij is, zoo als reeds met een woord in dit Dagblad gemeld is, te *Leijden* overleden de rustende Hoogleeraar in de Godgeleerdheid aan de Universiteit dier stad, J. VAN VOORST, Ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw, Lid van het Koninklijk Nederlandsch Instituut en eerste Bibliothecaris der Akademische Boekerij. In den jare 1828 vierde hij met eene Latijnsche redevoering het halve eeuwfeest zijner Bediening van het Leeraars- en Hoogleeraarsambt. Vroeger aan de toenmaals nog bestaande Akademie te *Franeker* geplaatst, was hij gedurende dertig jaren het sieraad der Leijdsche Hoogeschool. De door hem uitgegevene godgeleerde schriften getuigen van zijne grondige kennis als Bijbel-uitlegkundige, zijne leerredenen en verhandelingen van zijnen verlichten godsdienstijver; terwijl hij, door de vorming van een aantal mannen, die der Christelijke gemeente tot nut en eer verstrekken, zich bij uitstek verdienstelijk heeft gemaakt.

GRAANMARKT TE AMSTERDAM,

VRIJDAG, *den 2den Augustus.*

TARWE — 125 ℔ oude bonte Poolsche *f* 255; — 130 ℔ nieuwe wit bonte dito *f* 265; — 128 ℔ dito *f* 250; — 128 ℔ geringe bonte dito *f* 238; — 127 ℔ rood bonte dito *f* 230; — 126 ℔ Lubekker *f* 186.

ROGGE. — 114, 116 ℔ oude Pruissche *f* 168, 174; — 120 ℔ nieuwe dito *f* 168; — 121 ℔ Holsteinsche *f* 156.

HAVER. — 76, 77 ℔ Voer *f* 71, 72; — 80 ℔ Deensche *f* 60; — 78 ℔ puike Zweedsche *f* 72; — 88 ℔ Groninger dikke *f* 79.

GARST. — Zeer lusteloos.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 2den Augustus.*

NEDERLANDEN. pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ uur.
Werkel. schuld 2½	$49\frac{3}{4}$	$49\frac{15}{16}$	$49\frac{15}{16}$
Dito dito 5	$93\frac{3}{4}$	$94\frac{1}{8}$	$93\frac{7}{8}$
Uitgestelde dito ...	$1\frac{23}{64}$		
Kansbill. dito....	$23\frac{1}{2}$	$23\frac{5}{8}$	$23\frac{9}{16}$
Amort. Syndic.. 4½	$88\frac{1}{4}$	$88\frac{3}{8}$	$88\frac{3}{8}$
Dito dito .. 3½	$71\frac{13}{16}$	72	$71\frac{7}{8}$
Schatkistbiljett.. 6	$101\frac{5}{8}$	$101\frac{3}{4}$	
Oorlogslasten... 5	$99\frac{1}{2}$		
Leening 1831.. 6	$102\frac{1}{4}$		
Handel-Maatsch. 4½	94	$94\frac{1}{4}$	
FRANKRIJK.			
Inschr. Grootb. 3	$77\frac{13}{16}$	$77\frac{7}{8}$	
ENGELAND.			
Dito per 13 Mei. 3			
SPANJE.			
Certificat. Amst. 5	$68\frac{7}{8}$	$69\frac{1}{4}$	$68\frac{15}{16}$
Dito *f* 1000... 3	$44\frac{5}{8}$	$44\frac{3}{4}$	
Uitges. 3 pc. Sch. 5	$18\frac{15}{16}$		
Cort. Bons. Lond. 5	16	$16\frac{1}{8}$	
NAPELS.			
Certificat. *L & B* 5	84		
Dito *Falc. & C.* 5			
Leen. Lond. *R.* 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1798/1816. 5	101		
Dito dito 1828/29. 5	[illegible]		

pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4½ uur.
Cert. dito 1831/33. 5	[illegible]		
Obl. te Londen. 5			
Certif. te Hamb. 5			
Inschrijv. Assig. 6	$68\frac{5}{8}$	$68\frac{11}{16}$	$68\frac{5}{8}$
Certificat. dito.. 6	$68\frac{5}{8}$	$68\frac{3}{4}$	$68\frac{1}{2}$
POLEN.			
Aand. Loot. fl 300.			
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50.	91		
OOSTENRIJK.			
Dito dito *f* 100..			
Dito dito » 250. 4	406		
Metalliek 5	$92\frac{7}{8}$	93	$92\frac{7}{8}$
Dito Lond. gen. 5			
Dito 2½	51		
Oblig. *Goll & C.* 5			
Dito 4			
Cert. Stadsb. dit. 2½			
Ween. Bankact. 3			
DENEMARKEN.			
Leening te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotschild*. 5	[illegible]	[illegible]	
GRIEKSCHE.			
Dito te Londen. 5			

Op de Antwerpsche beurs van gisteren (1 Augustus) waren de fondsen genoteerd: Belg. $94\frac{5}{8}$; Metall. $97\frac{1}{4}$; loten $105\frac{1}{2}$; Brazilie $69\frac{3}{4}$ à $\frac{1}{4}$; Sp. perpet. $68\frac{5}{8}$, à $\frac{1}{4}$; 3 pCt. $44\frac{5}{8}$; Cortes $13\frac{5}{8}$; Nap. renten $86\frac{1}{4}$; Sicilie [illegible]; Pans. [illegible].

* * Heden overleed, in den ouderdom van ruim 15 jaren, aan
* eene uitterende ziekte, MARIA ADOLFINA ELISA ARNTZ, geliefde Dochter van

Breda, den 2 Augustus 1833.

J. C. VAN NAERSSEN en
E. B. VAN NAERSSEN.
geboren Bruining.

---

* * Iemand, liefst van den 2den Rang, genegen zijnde voor eene plaats als SECONDANT op een Instituut voor *Jonge Heeren*, binnen *'s Hertogenbosch*, adressere zich, brieven *franko*, onder lett. D, aan J. J. ARKENSTEYN, Boekhandelaar aldaar. Het salaris wordt bepaald naar de bekwaamheden, waarvan eene juiste opgave verzocht wordt: het Nederduitsch en Fransch zijn de hoofdvereischten.

BEURTVAART
TUSSCHEN
BREDA EN GORINCHEM EN TERUG,
zoowel voor Passagiers *als* Vrachtgoederen *ingerigt.*

Aan het belanghebbend Publiek wordt door den ondergeteekende bekend gemaakt, dat hij alle *Dingsdagen* met zijne vaste BEURTSCHUIT van Gorinchem op Breda afvaart, en alle *Vrijdagen* van Breda naar Gorinchem terug keert.

Deze *Beurtschuit* correspondeert op de Stoombooten van Keulen, Nymegen en 's Hertogenbosch, benevens op de Barge en Beurtschuit van Utrecht, alsmede op alle Beurtschepen, varende van de Provincie Gelderland op Gorinchem; voorts op de Beurtschuit van 's Bosch, Heusden en verdere plaatsen in Noord-Braband.

De legplaats is te Gorinchem bij *het Rotterdamsch Veerhuis*, en te Breda aan de westzijde van de Haven.

De ondergeteekende beveelt deze nieuwe Onderneming in de gunst van het belanghebbend Publiek; zullende van zijn kant alle mogelijke promptitude in acht genomen worden, ten einde hierdoor het geheele vertrouwen zijner begunstigers waardig te zijn.

Breda, den 5. Augustus 1833.

HENDRIK VAARTJES,
Beurtschipper.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad Bergen-op-Zoom, zullen, op Maandag den 19den Augustus 1833, des morgens om *elf* ure, ten Raadhuize aldaar, publiek presenteren aan te besteden:

1o. Het HERSTELLEN en VERNIEUWEN van een gedeelte der *Haven-muur* binnen gemelde Stad, en wel aan de noordzijde van de Bonteburg, tot aan den Draaiboom bij het Arsenaal.

2o. Het REPAREREN en gedeeltelijk VERNIEUWEN van de *Hardsteene-Voetpui*, de *Trappen* en het *Bordes* van het Raadhuis, met de leverantie van alle de daartoe benoodigde Materialen.

Zullende de bestekken en konditiën van Aanbesteding *acht* dagen te voren ter Stads Secretary ter lezing liggen.

Bergen-op-Zoom, den 29. Julij 1833.

Burgemeester en Wethouders voornd,
CUYPERS, Vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
Js. AUGUSTEIN, *Secr.*

Verkoop van Uiterwaarden.

G. VAN DER HEYDEN, Notaris te *Ravenstein*, is voornemens om op Vrijdag den 16den Augustus 1833, 's morgens om 10 uren, in het Logement *de Keurvorst van de Paltz* te *Ravenstein*, provisioneel, en 3 weken later, terzelver ure en plaats, finaal in het openbaar te Verkoopen:

30 bunders, 85 roeden, 20 ellen, kadastrale maat, puik UITERWAARDEN, waaronder 1 bunder, 29 roeden, 20 ellen RIJSWAARD, en het overige allerbest HOOYLAND, liggende onder *Appeltern*, provincie *Gelderland*, aan de Rivier *de Maze*, sub sectie C, Nos 194, 195, 196 en 204 van het Kadaster.

Deze *Uiterwaarden* circa op de helft af, heimbaar zijnde, zullen in 2 perceelen en in massa worden geveild; kunnende het jaarlijksch provenu er van, na aftrek van alle kosten en lasten op circa *f* 1500,00 worden gerekend.

De Verkoopsvoorwaarden nog mede de figurative Kaart, zullen 8 dagen voor den koop bij voornoemden Notaris ter visie liggen, bij wien intusschen ook nadere informatiën, *mits Brieven franco* te bekomen zijn, terwijl men zich tot aanwijzing kan vervoegen bij den Bewaarsman HEND. HOUTKAMP, te *Appeltern*.

STOOMPACKET-VAART
TUSSCHEN
Rotterdam en Londen.
VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN.

De AGENTEN der General Steam Navigation Company, te *Londen*, brengen bij deze ter kennis van Reizigers en den Handel, dat het fraaije en bijzonder snelvarend Stoomschip HARLEQUIN, gevoerd door JAMES CORBIN, groot 150 Tonnen, voorzien van twee Machinen lage Drukking, ieder van *zestig* Paardenkracht, doende den overtogt in minder dan 20 uren, en kunnende ten allen tijde in den *Briel* binnen komen, zal vertrekken van *Rotterdam* Maandag den 12. Augustus, des morgens ten 6 ure.

Zijnde de Passagegelden in de Eerste Kajuit op £ 1 en in de Tweede Kajuit op £ 0, 10 gesteld.

Nadere inlichting bij de Agenten voornd, { W. SMITS & COMP. en P. A. VAN ES.

STOOM-JAGT
PRINSES MARIANNE,
van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,
Augustus 1833.

Van *Middelburg.*				Van *Rotterdam.*			
Dingsdag den	6,	's morg.	3½ uur	Maandag den	5,	's morg.	7 uur
Vrijdag	» 9,	»	5 »	Woensdag	» 7,	»	8½ »
Zondag	» 11,	»	6½ »	Zaturdag	» 10,	»	11 »

---

* * De Boekverkooper *S. DE VISSER*, in *'s Gravenhage*,
* heeft ter perse gelegd, en zal binnen weinige weken uitgeven, een stukje, getiteld:

AAN JONGELINGEN VAN EENE BESCHAAFDE OPVOEDING, door S. MESSCHAERT. Met eene Voorrede, bevattende eene korte Levensschets van den Schrijver, door den Hoogleeraar Am. DES AMORIE VAN DER HOEVEN.

Gewis zal dit werkje aan vele vrienden en vereerders van den voor zijne gemeente, de wetenschappen en letteren, zoowel als voor zijne betrekkingen en vrienden te vroeg ontslapenen Schrijver, welkom zijn; als kunnende niet alleen als een wijzen gids voor Jongelingen aangeprezen, maar ook als eene *Gedachtenis* van den overledenen bewaard worden; terwijl het als zoodanig door de pen der vriendschap van den Hoogleeraar *van der Hoeven* eene dubbele waarde heeft verkregen.

De prijs van dit stukje zal ruim *één gulden* beloopen, terwijl men hetzelve, om 't terstond bij de uitgave te ontvangen, in alle voorname Boekwinkels van heden af bestellen kan.

---

* * Bij *N. VAN DER MONDE*, Boekhandelaar te *Utrecht*,
* en bij de voornaamste Boekhandelaars, is te bekomen:

KUNST OM ZICH TEGEN DE WERKING DER VLAMMEN TE BEVEILIGEN, *ter behoeding van Spuitgasten en tot redding van Menschen die zich in den brand bevinden*, voorzien van een reeks van Proeven, zoowel in *Italie*, te *Genua*, als te *Parijs*, genomen door den Ridder ALDINI, naar het Fransch door G. KRAUS, *Lid der Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten*, enz. In groot 8o met 4 uitslaande platen. De prijs is *f* 2,25.

Van *denzelfden Schrijver* is bij bovengemelden van de pers gekomen, de TWEEDE DRUK van:

WERKDADIGE DOORZIGTKUNDE, *om voor zich de zamenstelling te regelen, en naar de natuur te teekenen*, naar het Fransch. In groot 8o met 47 platen De prijs is *f* 7,20.

Het belang, hetwelk het algemeen in dit Werk stelt, is genoegzaam bewezen door het spoedige debiet van den EERSTEN DRUK, die in *twee jaren* uitverkocht is geworden.

---

* * Bij *J. G. VAN TERVEEN & ZOON*, Boekverkoopers te *Utrecht*, is heden van de pers gekomen en alom verzonden:

I. GESCHIED- en LETTERKUNDIG *MENGELWERK* van Mr. J. SCHELTEMA, *Ridder*, enz. 5de deel 2de stuk. In groot 8o, met één plaat. . . . . *f* 2,20.

II. VOLKSGEBRUIKEN DER NEDERLANDERS, *bij het Vrijen en Trouwen*, door DENZELVEN. In gr. 8o. - 2,60.

Hiervan zijn nog maar weinige Exemplaren voorhanden.

III. VERHANDELING *over het nut van de Gelei uit Beenderen, als voedsel voor den Mensch*, door G. A. BERGSMA, Hoogleeraar te *Utrecht*. In gr. 8o, met één plaat. . - 0,50.

MAGAZIJN VOOR STEL- EN MEETKUNST.

Bij BROESE & COMP te *Breda*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

MAGAZIJN VOOR STEL- EN MEETKUNST, *Eerste Jaargang*, 4e *of laatste Stuk*; benevens PROSPECTUS voor den *Tweeden Jaargang* van gemeld Magazijn, zijnde een Tijdschrift, hoofdzakelijk ten doel hebbende de beoefening en toepassing dezer Wetenschappen op de Kunsten, den Koophandel en het Maatschappelijk leven. In 4 stukken 's jaars compleet, voor den zeer geringen prijs van *f* 2 elken Jaargang.

In geene onnutte bespiegelingen te treden, maar, zoo veel mogelijk, op de behoefte des maatschappelijken levens toepasselijke vraagstukken op te lossen, is hetgeen waarop Redactie en Uitgevers de aandacht der begunstigers van dit Tijdschrift wenschen te vestigen.

Alle Vrienden en Beoefenaars dezer Wetenschappen worden uitgenoodigd het hunne te willen bijdragen, door de alom verzondene inteekening-lijsten met hunne naamteekening te vereeren en daarmede tot verdere aanbeveling dezer onderneming bij te dragen; zullende overigens geene kosten noch moeite gespaard worden, om het onderhavige Magazijn de meest mogelijke belangrijkheid bij te zetten.

Alle inzendingen, hiertoe betrekkelijk, geschieden *franco*, aan het adres van de Uitgevers, BROESE & COMP, te *Breda*.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.